

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Acta
< Göteborg:
Göteborgs Barnsjukhus

Sahlgrenska Sjukhus
Biblioteket.

GÖTEBORGS BARN-SJUKHUS.

Första Års-Berättelsen,

rörande Sjukhusets verksamhet från dess öppnande,

den 24 Nov. 1859, till den 31 Dec. 1860.

GÖTEBORG,
TRYCKT HOS ANDERS LINDGREN,
1861.

GÖTEBORGS UNIVERSITETS BIBLIOTEK
MEDICINSKA SEKTIONEN

[T. 65.149.]

LIBRARY
of the
BANK OF AMERICA

GEORGE B. B. B. B.

THE AMERICAN

LIBRARY OF THE BANK OF AMERICA

NEW YORK

LIBRARY
of the
BANK OF AMERICA

NEW YORK

Den genom bestämmelserne uti Herr och Fru Carnegies gåfvobref af den 5 Juni 1857, hvarigenom en summa af Rdr 50,000 Rmt skänktes till underhåll för en vårdanstalt för sjuka barn i Göteborg, utsedde Styrelse, hvilken jemväl sedermera till förvaltning emottagit andre till samma ändamål gifne medel, får härmed, sedan ett provisoriskt barnsjukhus nu någon tid, eller sedan den 24 November 1859 varit upplåtet till begagnande, aflägga redogörelse öfver dettas verksamhet samt kostnaderne för dess uppsättande samt underhåll till den 31 Dec. 1860.

Innan Styrelsen öfvergår till den närmare redogörelsen öfver Barnsjukhusets verksamhet, torde det icke vara obehöfligt att förutskicka en kort historik öfver uppkomsten och utvecklingen af den vackra och löftesrika idéen, att här på platsen grundlägga en sjukvårds anstalt för yngre barn.

Herr David Carnegie, en man till hvilken Göteborgs samhälle har stora och oförgätliga förbindelser, hade länge närt den önskan att kunna bereda tillfälle åt fattige föräldrar att få god sjukvård åt deras barn vid förefallande behof, och trodde att detta lättast skulle kunna verkställas genom upplåtelse af särskildt lokal uti det då färdigbyggda Allmänna- och Sahlgrenska Sjukhuset. Till denna plans verkställande gjorde han äfven ett anbud åt Sjukhus-Styrelsen, att, om den ville inreda behöflige sjukrum och förse dem med passande servis, så vore han villig att betala kostnaden för de vårdade barnens underhåll. Denna plan kom dock aldrig, som väl var, till verkställighet. Att förlägga ett Barnsjukhus uti en byggnad afsedd till intagande af andre sjuke, måste, ur sanitär synpunkt, förkastas, emedan barnets organism gör det särdeles emottagligt för inflytanden af zymotiska sjukdomar hvilka kunna vara under behandling på det allmänna sjukhuset. Af samma skäl böra äfven särskildta barnsjukhus aldrig vara tilltagna uti större skala.

Då sedermera utsigt öppnades att här på platsen få se uppförd en, uteslutande till Barnsjukhus afsedd, byggnad, förändrade Herr Carnegie sin förra plan och skänkte genom gåfvobref af den 5 Juni 1857 ett kapital belopp af Rdr 50,000 Rmt, hvaraf årliga räntan skulle användas till det blifvande Barnsjukhusets underhåll,

hvarjemte medgafs att de räntebesparingar som, då det åsyftade sjukhuset blefve öppnadt, kunde hafva uppstått, skulle få användas till anskaffande af nödige inventarier och servis-persedlar för det nya sjukhuset. Samma år, 1857, skänktes af en person som önskade att få förblifva okänd, en summa af Rdr 50,000 Rmt, till uppförande af ett särskildt Barnsjukhus, och skulle gåfvans belopp deponeras hos Herr Robert Dickson emot en räntegodtgörelse af 5 procent årligen. Då sedermera vid början af år 1859 en ytterligare gåfva till-samma frikostiga belopp som de föregående, eller Rdr 50,000 Rmt, tillkommit, och tillräckliga medel voro tillgängliga, blef det Styrelsens omsorg att så fort som möjligt bringa förslaget till verkställighet.

Denna sistnämnda gåfva var från Fru Elizabeth Jane Dickson, Enka efter härstädes afidne Herr Charles P. Dickson, som på detta sätt ville uppfylla en af hennes framlidne man, i lifstiden, ofta uttryckt önskan att se ett Barnsjukhus inrättadt här på platsen. Enligt de närmare bestämmelserne uti Gåfvobrefvet skulle kapitalet innestå hos Herrar James Dickson & Co., emot deras förbindelse och en årlig ränta af 5 procent.

Denna vackra inrättning har tillvunnit sig ett allmänt deltagande och särskildt får Styrelsen uttrycka sin lifliga tacksamhet till Stadens Styrelse för dess välvilja att kostnadsfritt upplåta en tomtplats till uppförande af Sjukhus-byggnaden, nemligen på den vid gamla Mashuggstullen belägna så kallade Bierhalle-platsen; en tomt som genom sitt centrala läge och närbelägenhet till de af Stadens arbetare-befolkning bebodde trakter är synnerligen lämplig; möjligtvis kunna grundens beskaffenhet och den afloppsgraf för spillvatten från Vestra Haga och Slottskogen som genomlöper tomtens föranleda några olägenheter och några oberäknade kostnader vid grundläggningen, men Styrelsen tror dock att de fördelar denna plats erbjuder vida öfverstiga de olägenheter den möjligen kan föranleda. Enligt Drätselcommissionens upplåtelsebref tillträdes tomtplatsen den 1 Maj innevarande år. Tomtens storlek, circa 7000 quadrat alnar, medgifver att så placera byggnaden att planteringar deromkring kunna anbringas, hvarigenom en lek- och promenadplats för barnen erhålles, en omständighet af yttersta vikt. Genom framkallande af täflan hafva åtskillige förslag till det nya Barnsjukhuset blifvit ingifne, af hvilka ett, af Konduktören P. U. Stenhammar författadt, erhållit utsedde prisdomares förord, och förmodligen kommer detsamma att, med några modificationer, antagas vid byggnadens uppförande. Ehuruval byggnadstomten redan den

1:ste nästkommande Maj blir tillgänglig, torde dock med arbetets begynnande ännu någon tid saklöst kunna anstå, dels i afvaktan på tomtplatsens reglerande genom de nya gatornes anläggande, dels och isynnerhet emedan sjukhuset icke behöfver vara färdigt förrän Oct. 1864.

Styrelsen har nemligen, dertill bevekt såväl af önskan att utan uppskof bringa Gifvarnes önskningsar till verkställighet, som äfven för att vid det nya Sjukhusets inredande hafva vunnit erfarenhet, gått i författning om inrättande af ett *Provisoriskt Barnsjukhus*, och har för detta ändamål hyrt ett hus, beläget vid hörnet af Östra Hamn- och Spannmålgatorne till den 1 October 1864. Genom vidtagande af några mindre förändringar har den förhryda byggnaden blifvit, så godt sig göra lät, apterad till Sjukhus och plats beredd för 12 Sjuksängar, och kunde denna Provisoriska Sjukvårdsanstalt öppnas för emottagande af patienter den 24 November 1859. Det är resultatet af Sjukhusets verksamhet under den sedan dess förflutna tiden, och redogörelse för de med dess vidmakthållande förenade kostnader som Styrelsen nu går att framlägga, och kan Styrelsen härvid icke underlåta att uttrycka sin innerliga tillfredsställelse med de frukter som redan skördats och hvilka utlofva en välsignelsebringande framtid för det blifvande Sjukhuset.

Uti ett särskildt bifogadt sammandrag af Cassans räkenskaper lemnas en öfversigt såväl om utgifterne för det Provisoriska Barnsjukhusets inredning och förvaltning under tiden från dess början till 31 Dec. 1860, som äfven en redogörelse öfver samtliga Barnsjukhusets tillgångar vid sistnämnde tidpunkt, utvisande en Capitalbehållning af Rdr 167,990: 87.

Barnsjukhusets Läkare Herr Doctor G. Billquist har aflemnat en redogörelse öfver resultatene såväl vid den inre sjukvården som den yttre polykliniken hvilken äfven bifogas, och visar den sig i hög grad gynnsam.

För att med minsta möjliga uppskof bringa gifvarnes önskningsar till verkställighet, har Styrelsen, för en tid af 5 år, räknadt från den 1 Oct. 1859, hyrt Trädgårdsmästaren Håkansons, vid hörnet af Östra Hamn- och Spannmålgatorne belägne, hus, emot en årlig hyra af Rdr 2000 Rmt, med rättighet att på egen bekostnad låta verkställa de förändringar som husets inredning till Sjukhus kunde påkalla. Detta hus, som uti tvenne våningar har tolf bopningsrum och tvenne kök, förutom åtskillige uthuslägenheter, har visat sig ganska användbart till sin bestämelse, och har hela kostnaden för dess apterande till Sjukhus icke uppgått till mer än

951 Rdr, oaktadt ganska vidtomfattande reparationer befunnos nödiga. Uti bottenvåningen, bestående af 6 rum och ett kök, hafva tvenne rum blifvit upplätne åt Portvakten och Tvätterskan, trenne rum åt Sjukhusets Läkare, hvarigenom den stora fördel blifvit Sjukhuset beredd att hafva Läkaren boende på stället, köket jemte ett derintill liggande rum har apterats till Tvättstuga och Strykkammare. Uti Tvättstugan har äfven blifvit uppförd en inmurad panna till uppvärmande af badvatten, hvilket medelst en tryckpump uppfordras till de ofvanföre liggande sjukrummen. Öfra våningen, som äfven innehåller sex rum och ett kök, är inredd till sjukrum med inalles 12 sjuksängar, hvarjemte Förestånderskan, pigan samt sjukköterskorne der hafva sina bostäder.

För anskaffande af nödige Inventarier, så väl till den egentliga sjukvårds-utredningen som till ekonomien, har utgifvits Rdr 3917: 66 Rmt, och kunna de fleste af dessa persedlar blifva användbara vid det nya Sjukhuset. Sängservisen är af bästa beskaffenhet, sängställena af jern med flätade stålbeders bottenar. De äro alla af en storlek, långa nog för 12—14 års barn och ganska breda. Detta har tillåtit att vid starkare tillopp af patienter intaga flera än 12, då tvenne barn utan olägenhet kunnat rymmas uti en säng. Vid det nya Sjukhuset, som är afsedt för 30 sjuksängar, torde det dock vara att tillstyrka att äfven sängar af mindre storlek anskaffas.

För detta Sjukhus, såsom ett mindre, har det funnits lättast att blott hafva en storlek då madrasserne derigenom alla kunnat vara lika och passa till hvarje säng. Madrasserne uti några sängar äro stoppade med tagel, andra med kork, detta sednare för att kunna vinna erfarenhet om dessa madrassers möjliga företräde framför de dyrare tagelmadrasserne. De hafva ganska väl motsvarat de förväntningar man haft, dock tyckas de bättre egna sig för sommaren än för vintern, såsom svaligare, hårdare och mindre eftergifvande än tagelmadrasser.

Med tacksamhet får Styrelsen erkänna den förökning Inventarie-förrådet af barnkläder, såväl för sjuke som convalescenter, vunnit ganom rika gåfvor af enskildte, hufvudsakligen tillverkade vid *Sällskapet för uppmuntrande af öm och sedlig modersvård*; Styrelsen har derigenom sett sig i stånd att, enligt några af gifvarnes uttryckta önskan, kunna vid utskrifningen från sjukhuset någon gång lemna beklädnad åt sådane fattige barn hvilka deraf voro i stort behof. Uti Capital tillgången har hela det för Inventarier utgifna belopp blifvit utfördt som behållning utan att någon

afskrifning egt rum; orsaken till denna underlåtenhet är att ingen inventering och värdering af Inventarierna vid årets slut egt rum. Detta missförhållande skall dock blifva rättadt och efter verkställd inventering och värdering skall behörig afskrifning å Inventariernas värde under detta året ske.

Vid inrättande af Sjukhusets ekonomie har Styrelsen följt den, enligt dess åsigt, för Barnsjukhus företrädesvis viktiga princip, att icke uppställa någon särskild spisordning med modificationer för svårare eller lättare sjuke, utan låta hela anstalten så vidt möjligt antaga characteren af en familj, deruti förestånderskan är husmoder samt patienterne barnen. De fördelar som härigenom vinnas äro stora, icke minst genom den ekonomiska besparing som detta utspisningssätt föranleder framför en stadgad spisordning med bestämda portioner, ty nu kan nästan allting begagnas och ingen förlust uppstår genom att portionerna icke genast förtäras. Då flertalet af de å Sjukhuset intagne barnen hafva god matlust, ja för många torde den kraftigare föda de der erhålla, jemte snyggheten, utgöra det egentliga och mest verksamma läkemedel, är det klart att den omvexling af födoämnen som är en följd af ekonomiens inrättning som familje-hushåll, måste utöfva ett mera välgörande inflytande på barnen än den enformighet i föda som är en naturlig följd af en till efterrättelse antagen spisordning.

Den tjänste-personal som vid Sjukhuset varit antagen har utgjorts af en Förestånderska, en kökspiga, två sjuksköterskor, en tvätterska och en portvakt. Då sjukhusets framgång i så väsentlig mån beror på Förestånderskans förmåga, så är det tillfredsställande att veta att det val Styrelsen härutinnan träffat varit ganska godt. Fru Gylling, som till denna plats antagits, har under en längre tids anställning vid Barnhuset i Stockholm blifvit förtrolig med skötseln utaf mindre barn, och har äfven såsom Öfversköterska vid Allmänna & Sahlgrenska Sjukhuset visat sig äga goda insigter och godt sätt uti den egentliga sjukskötseln. Den kärlek och tillgifvenhet henne visats från barnens sida har tillräckligen ådagalagt hennes förmåga att fylla sin plats, och har hon som husmoder med berömvärd sparsamhet skött den henne anförtrorda ekonomien.

Kökspigan och de tvenne sjuksköterskorna äro icke lagstadde tjenare, utan antagne med en månads uppsägning emot en lön af 7: 50 i månaden, man har ansett detta antagningssätt fördelaktigare, särdeles hvad sköterskorna beträffar, för att dymedelst kunna hastigare skilja dem från sin befattning i händelse de dertill skulle visa sig mindre tjenlige, eller ock att bådas tjenst genom ett

mindre sjukantal vore obehöfligt. Tvätterskan och Portvakten är ett äldre gift par, hvilka icke vid Sjukhuset erhålla kost, utan rum, ved och ljus jemte en månadslön af 40 Rdr. Med den myckna tvätt som vid ett barsjukhus förekommer, är det fördelaktigast att hafva en särskildt tvätterska; Portvaktens åligganden äro att hålla gård och gata rena, bära ved och vatten samt för öfrigt förätta alla drängsysslor inom Sjukhuset.

Hvad kostnaden för Barsjukhusets vidmakthållande beträffar, har den varit temligen betydlig. Denna, med afdrag af hyra för lägenheten, uppgår för tiden från Sjukhusets öppnande till den 31 Dec. 1860 till Rdr 5139: 78, hvaraf för de sex veckorne 1859 till Rdr 1215: 44 och för år 1860 till Rdr 3924: 34. Då hela antalet underhålls dagar för å Sjukhuset under denna tid vårdade barn, uppgår till 4357, visar detta en dags kostnad för hvarje barn af nära 118 öre. Fördelar man dock dagskostnaden på de särskildta åren, visar sig denna för de 6 veckorne 1859 hafva uppgått till 308 öre om dagen och 1860 till 99 öre.

Orsakerna till denna betydande skilnad uti dagskostnaden äro, dels att det var nödvändigt för sjukhusets iordningställande att redan från början af October månad antaga hela tjänstpersonalen och dels att på 1859 faller kostnaden för inköp af den beräknade ved-åtgången för hela vintern.

En dagskostnad af 1 Rdr är dock väl stor och kommer, som Styrelsen hoppas, äfven att minskas och detta ju större tilloppet af sjuka blir. Att den relativa kostnaden alltid måste vara större uti ett, i mindre skala tilltagit sjukhus är tydligt, ty en del af tjänstpersonalen är densamma antingen sjukhuset är beräknadt för 10 eller 30 sjuksängar, såsom Föreständerska, Portvakt och Tvätterska.

Tilloppet af inträdessökande har sedan Sjukhusets öppnande varit i ett jemnt stigande, och är nu större än att alla kunna intagas. Visst finnes blott 12 sjuksängar, men då desse, som ofvan antydt är, äro stora och rymliga, kunna 2:ne mindre barn utan ringaste olägenhet ligga uti en säng, och detta så mycket heldre som flertalet af de intagne barnen kunna vara uppe under dagarne. Också var sjukantalet den 31 Dec. 1860, 15 eller 3 mera än antalet af sjuksängar. Det tillvexande förtroende som Barsjukhuset lyckats tillvinna sig är glädjande, och föräldrarnes tacksamhet för denna välgärning stor. Sjelfva Barnen vänja sig ganska hastigt vid förflyttningen från hemmet och fästa sig med synnerlig förkärlek vid den ömsinta och moderliga omvårdnad de å sjukhuset åtnjuta; och är det ofta med bittra tårar barnen skiljas från inrätt-

ningen; denna skiljsmessa är påkostande då man känner vidden af det elände hvartill de arma varelserne så ofta måste återgå. På sätt Sjukhus-Läkarens bifogade berättelse utvisar, har resultatet af den medicinska behandlingen visat sig särdeles gynnsam, och kan Styrelsen med trygghet påstå att genom denna välgörenhets inrättning många människolif, som annars varit ohjelpigen förspilde, blifvit räddade, och att inrättningen, ehuru den varit kostsam, likväl icke kan sägas hafva verkat förgäfves.

Med tacksamhet får Styrelsen erkänna de frikostiga bidrag som under året blifvit nedlagde uti den vid Inrättningen befintliga Sparbössan; dessa medel hafva under de 14 månader sjukhuset varit i verksamhet, uppgått till det betydliga belopp af Rdr 622: 97. Då ingen afgift för sjukvården erlägges, men föräldrar, som der till egt tillfälle, stundom önskat att ersätta den kostnad barnen förorsakat, hafva de blifvit anmodade att uti Sparbössan inlägga det belopp de kunnat afse för detta ändamål.

Göteborg den 21 Mars 1861.

STYRELSEN.

Barn-Sjukhusets Inkomster och Utgifter under åren 1859 och 1860:

Inkomster:

1859.	af Fonden till Sjukhusets underhåll	Rmt	4,500: —	
	„ Byggnads-fonden	Rmt	2,000: —	
	„ en uthyrd lägenhet		80: —	
	„ i Sparbössan insamlade gåfvor		41: 17.	6,621: 17.
1860.	„ Sjukhusets Underhålls-fond	Rmt	5,000: —	
	„ Byggnads-fonden		1,500: —	
	„ i Sparbössan insamlade gåfvor		581: 80	7,081: 80.
				Rmt Rdr 13,702: 97.

Utgifterna under nämnde tidrymd hafva varit:

1859.	af Underhålls-fonden:			
	Utgifter för inköp af Inventarier och Servis-			
	persedlar	Rmt	3,397: 55.	
	Utgifter för sjukvården			
	samt lön åt piga och			
	sköterskor		967: 94.	
	Aflöning' åt Föreständer-			
	skan, Portvakten och			
	Tvätterskan		247: 50.	4,612: 99.
	af Byggnads-fonden:			
	Hyra för Sjukhuset	Rmt	250: —	
	Inredning af lokalen		625: 50	875: 50. 5,488: 49.
1860.	af Underhålls-fonden:			
	Inköp och underhåll af			
	Inventarier	Rmt	520: 11.	
	Sjukvården, med lön till			
	piga och sköterskor		3,169: 34	
	Aflöning åt Föreständer-			
	skan, Portvakten och			
	Tvätterskan		755: —	
	Till Sjukhusets Läkare,			
	reskostnads-ersättning		300: —	4,744: 45.
	af Byggnads-fonden:			
	1 års hyra	Rmt	2,000: —	
	Reparationer		325: 50.	2,325: 50. 7,069: 95.
				Rmt Rdr 12,558: 44.
	Cassa-behållning till 1860:			
	tillhörande Underhålls-fonden	Rmt	765: 53.	
	„ Byggnads-fonden		379: —	1,144: 53.
				Rmt Rdr 13,702: 97.

Barn-Sjukhusets **Fonders ställning** den 31 December 1860:**Underhålls-fonden:**

Denna består af tvenne donationer, hvardera å Rmt Rdr 50,000, gifne år 1857 af Herr och Fru Carnegie och 1859 af Enkefru Charles P. Dickson; hvilka medel innestå dels hos Herrar D. Carnegie & C:o, dels hos Herrar J. Dickson & C:o . . . capital Rmt 100,000: —		
Upplupne räntor sedan 1857, enligt Conto-Courant . . .	15,298:	2.
Influtne Sparbösse-medel under 1859 och 1860 . . .	622:	97.
	<u>Rmt Rdr 115,915:</u>	<u>99.</u>

Utgifter af Underhålls-fonden:

Till sjukvårds-kostnader vid det provisoriska Barn-sjukhuset Rmt	9,357:	44.
Lagfarts-kostnader	12:	50.
	<u>9,369:</u>	<u>94.</u>
Underhålls-fondens behållning den 31 Dec. 1860:		
Grundcapital Rmt	100,000:	—
Besparade räntemedel	5,780:	52.
Underhålls-fondens andel af Cassa-behållningen	765:	53.
	<u>106,546:</u>	<u>5.</u>
	<u>Rmt Rdr 115,915:</u>	<u>99.</u>

Byggnads-fonden:

Denna härrör från en, år 1857, af en Anonym gifven summa af Rmt Rdr 50,000, hvilka medel äro hos Herr Robert Dickson insatte emot 5 procents årlig ränta Rmt	50,000:	—
Upplupne räntor sedan 1857	10,648:	16.
Influtne hyresmedel	80:	—
	<u>Rmt Rdr 60,728:</u>	<u>16.</u>
Utgifter: Hyra för Sjukhuset Rmt	2,250:	—
Inredning och reparationer	951:	—
	<u>3,201:</u>	<u>—</u>
Behållning till 1861: Capital Rmt	50,000:	—
Besparade räntor	7,148:	16.
Byggnads-fondens andel i Cassa-behållning	379:	—
	<u>57,527:</u>	<u>16.</u>
	<u>Rmt Rdr 60,728:</u>	<u>16.</u>

Barn-Sjukhusets **Capital-Conto** den 31 December 1860:**Tillgångar:**

Hos Herrar D. Carnegie & C:o Capital Rmt	50,000:	—
Upplupne räntor	5,780:	52.
	<u>55,780:</u>	<u>52.</u>
„ Herrar James Dickson & C:o	50,000:	—
„ Herr Robert Dickson, Capital	50,000:	—
Upplupne räntor	7,148:	16.
	<u>57,148:</u>	<u>16.</u>
Transport	162,928:	68.

Summarisk Redogörelse

för Sjukvården vid Götheborgs Barn-Sjukhus från dess öppnande
d. 24 Nov. 1859 till och med d. 31 Dec. 1860.

Sjukdomar.	Friska.		Förbättrade.		Ohjulpne.		Döde.		Qvarliggande till år 1861.		Summa.	
	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.	Antal vårdade.	Antal underhålls dagar.
Pertussis	3	177	1	52	—	—	—	—	—	—	4	229
Febris Typhoides	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	9
Febris Intermittens	10	196	—	—	—	—	—	—	—	—	10	196
Diarrhoea	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14
Syphilis	1	138	—	—	—	—	—	—	—	—	1	138
Ophthalmia Serophulosa	5	368	1	27	—	—	—	—	2	32	8	427
Tuberculosis Pulmon.	—	—	—	—	2	16	—	—	1	33	3	49
Rachitis	3	248	1	216	1	43	—	—	2	84	7	591
Atrophia	1	42	—	—	—	—	—	—	—	—	1	42
Anæmia	4	88	—	—	—	—	—	—	—	—	4	88
Ramollitio Cerebri Meningitis Tuberculosa	—	—	—	—	—	—	2	91	—	—	2	91
Hydrocephalus Chronicus	—	—	—	—	1	87	—	—	—	—	1	87
Hemiplegia post Scarlatinam	—	—	—	—	—	—	—	—	1	77	1	77
Laryngitis Chronica	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41	1	41
Bronchitis	3	73	—	—	—	—	—	—	2	11	5	84
Bronchitis Chronica	1	46	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46
Pleuritis, Pleuropneumonia Pneumonia	4	134	—	—	1	12	2	26	—	—	7	172
Colitis	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	1	13
Enteritis, Entero-Colitis Chronica	9	468	1	39	—	—	5	75	2	67	17	649
Gastro-Entero-Colitis Acuta	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
Cystitis	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41	1	41
Erysipelas Phlegmonodes	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17
Hernia Inguinalis	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	1	8
Eczema Chronicum	9	493	—	—	—	—	—	—	1	41	10	534
Favus	3	293	—	—	—	—	—	—	—	—	3	293
Congelatio	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	1	26
Vulnus Contusum	1	292	—	—	—	—	—	—	—	—	1	292
Synovitis Genu	1	26	1	4	—	—	—	—	—	—	2	30
Periostitis	—	—	—	—	—	—	—	—	1	49	1	49
Abscessus	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5
Summa	65	3178	6	346	5	158	9	192	15	485	100	4369

Af de på Sjukhuset vårdade barnen voro 46 gossar
54 flickor

Summa 100.

I afseende på ålder voro de fördelade i följande 6 klasser:

under 1 år	1
mellan 1 och 2 år	15
„ 2 „ 3 „	25
„ 3 „ 4 „	12
„ 4 „ 5 „	10
öfver 5 år	37

Summa 100.

I afseende på Församling tillhörde:

Domkyrko-församlingen	64
Christinæ församling	10
Garnisons-församlingen	22
Carl Johans församling	3
Hospitals-församlingen	1

Summa 100.

Och slutligen voro i afseende på härkomst 75 äkta

25 oäkta

Summa 100.

Af alla dessa vårdade voro endast 34 intagna för acuta sjukdomar och då dessa vistats på Sjukhuset under 786 dagar blir liggtiden i medeltal 23 dagar.

De för chroniska sjukdomar vårdade utgöra 66 med 3583 underhållsdagar, sålunda i medeltal 54 dagar för hvarje.

Acuta och chroniska sjukdomar tillsammans gifva i medeltal 43,7 underhållsdagar för hvarje patient. Visserligen ingår det i Sjukhusets plan att icke uteslutande men dock företrädesvis lemna vård åt hastigt förlöpande sjukdomar, hvilket dock hittills ej varit fallet, men den fattiga modren har i de flesta fall svårare att skilja sig från sitt barn då det nyss insjuknat, än då det redan en längre tid varit lidande, och hon sålunda förlorat hoppet att se det återvinna helsa i hennes på alla tillgångar utblottade hem. Också utgöra chroniska maglidanden, Engelska sjukan m. fl. sjukdomar, framkallade och underhållna af dåliga lefnadsförhållanden, flertalet af de på Sjukhuset vårdade, och om omsättningen af patienter till följe häraf varit mindre, så har man dock den tillfredställelsen att ha fått se till helsen återställda många, som om de oafbrutet varit utsatte för samma sjukdomsorsaker, utan tvifvel skulle ha dukat under. Medeltalet underhållsdagar utgör för chroniska maglidanden 38 (deraf för de afidna 15 och för tillfrisknade 52), för chroniska hudsjukdomar något mer än 63, för scrophulösa ögonsjukdomar 53 och för Engelska sjukan 84.

Största antalet underhållsdagar upptogs af ett barn, som efter ett contunderadt sår fick brand i hufvudets betäckningar med underliggande blottadt ben, och hvilken allvarsamma åkomma helt naturligt fordrade lång tid. Efter 292 dygns vistande på Sjukhuset utskrefs patienten läkt.

Underhållstiden för nämnde patienter har ytterligare blifvit förlängd derigenom, att deras sjukdomar företett complicationer, dels fram-

kallade af den ursprungliga sjukdomen såsom framfallning af ändtarmen hos åtskilliga af dem som vårdades för chroniska maglidanden, dels deraf oberoende, såsom frossa hos alla dem som hade ondskorf m. m.

Sedan första fallet af kikhosta intagits d. 28 Maj, spridde den sig till alla Sjukhusets små patienter och bildade sålunda en ofta förekommande complication tilldess den uti medlet af September upphörde inom Sjukhuset. En bland de för kikhosta vårdade insjuknade uti lunginflammation som återgick till helsa, och en bland dem som ledo af Engelska sjukan fick inflammation af de finare luftrösgrenarne men återställdes.

Behandlingen af bröstinflammationer visar uti den summariska uppgiften ett allt för dåligt resultat för att ej behöfva en egen belysning. Sålunda utskrefs ett barn med lunginflammation på modrens enträgna begäran innan sjukdomen ännu var hunnen till resolution; och af de två uti samma sjukdom aflidna hade det ena haft kikhosta hemma i 7 veckor innan det med dubbelsidig lunginflammation intogs, nästan döende, på Sjukhuset, hvarest det efter 4 dagar afled. Det andra barnet, endast ett år gammalt och uppfödt med artificiell föda, var vid intagningen så utmärkladt att det ansågs hemfallet åt döden vid första acuta tillstöt, som ock snart inställde sig.

De 9 barn som dödt på Sjukhuset ha sammanlagdt vårdats 192 dygn, hvilket gör i medeltal 21 underhållsdagar för hvarje. Af dessa låg endast ett med ett chroniskt hjernlidande någon längre tid, alla de öfriga helt kort, såsom 5—6—10 dagar, hvilket förhållande ger anledning tro att om de kommit under behandling tidigare utgången skulle ha blifvit en annan.

Rubriken ohulpne upptager bland andra en med Engelska sjukan, hvilken under en tid då Sjukhuset var öfverbefolkadt fick en elakartad inflammation i munnen, som, hotande med brand, skulle ha förpestat hela Sjukhuset. Heldre än att utsätta de andra barnen för denna olycka tillgreps den hårda utvägen att skicka barnet hem till modren, hvarest det kort derefter afled.

Tvenne barn med lungsot som utgingo ohulpne, redan efter tillsamman 16 dygns vistelse på Sjukhuset, utskrefvos ej blott därför att för deras sjukdom intet kunde uträttas, utan mera därför att den höga grad af hemlängtan hvaraf de ledo, ytterligare skulle hafva påskyndat deras sjukliga anlag.

Att för öfrigt alla barn längtat hem till en början, är klart, men med undantag af ofvanstående båda fall har hemlängtan snart nog försvunnit, hvarförutan det skulle ha varit gagnlöst att längre behålla dem. På det man ej må föreställa sig att barnen under vistan på Sjukhuset glömma sina föräldrar må nämnas, att intet barn funnits som ej, för så vidt det haft sans, med glädje helsat dem då de kommit på besök och med några undantag gerna följt dem hem, och Sjukhuset kan glädja sig åt det vitsord att föräldrarne ej funnit sina barn bortskämda eller förvanda, hvilket annars lätteligen läte tänka sig då man jemförer tillgångarne på Sjukhuset och i barnens hem.

I fem fall af särdeles ömmande omständigheter ha barnen fått med sig ur Sjukhusets förråder mer och mindre fullständiga beklädnader,

och många andra ha genom enskild frikostighet af besökande blifvit försedda med åtskilliga små klädesplagg.

För att kunna verka på ett område vidsträcktare än hvad Barn-Sjukhuset i sin närvarande inskränkt het erbjuder, lemnas alla dagar mellan kl. 1—2 råd och föreskrift för barnavård och barnasjukvård, och har förtroendet till denna poliklinik varit i ständigt tilltagande. Sedan början af October, då journalen för polikliniken började till årets slut, besöktes den af 69 barn, af hvilka 20 erhöilo medicin på Fattig-försörjningens räkning.

Hvad sjelfva Sjukhuset beträffar har man allt skäl att vara nöjd med det för ändamålet förhyrda gamla huset, hvars alla lägenheter blifvit lämpade för särskilda behof. Visserligen lemna de små och låga rummen mycket öfrigt att önska, men dels var man beredd på de deraf beroende olägenheterna dels ha de genom några små anordningar och noggrann tillsyn blifvit undanröjda och förminskade.

Ett års verksamhet är ringa, men med afseende fästadt derpå att Sjukhuset till en början ställdes på provisionel fot för att man under tiden skulle samla erfarenhet för kommande dagar, anser jag mig ha gjort iakttagelser af vigt för det nya Sjukhusets inredning och ordnande, iakttagelser som jag är villig att vid tillfälle meddela Direktionen för Göteborgs Barn-Sjukhus.

Göteborg den 6 April 1861.

Gustaf Billqvist.

